

Урок 22. ЗАКРІПЛЕННЯ ЗНАНЬ ПРИ ОДНОРІДНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ. ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ З МОВИ («Мова і мовлення». «Текст». «Речення»)

Дата _____

Клас _____

Мета: перевірити рівень сформованості знань учнів з вивчених тем; закріпити знання про однорідні члени речення; розвивати вміння поширювати однорідні члени залежними словами, складати речення за поданими схемами; виховувати культуру оформлення письмових робіт.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка домашнього завдання (вправа 78, с. 40)

Фронтальна перевірка виконаного завдання.

2. Усне виконання вправи 80 (с. 41)

3. Гра «Ми — шукачі» (за вправою 79, с. 40)

— Які речення вправи відповідають поданим схемам?

(На березі потерпілі палили вогнища й готували їжу.

Після дощу порозпускалися дивні квіти, трави і дерева.)

— Доповніть останнє речення залежними словами.

4. Робота в групах (вправа 81, с. 41)

Верблюд мав колись гіллясті роги і густий довгий хвіст.

Якось він прийшов до річки й задивився у воду.

Раптом прибіг до нього олень.

— Назвіть однорідні члени в цих реченнях.

5. Фізкультхвилинка

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ ТА МЕТИ УРОКУ

IV. КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ

Варіант 1

1. Позначити правильну відповідь.

Яким має бути усне мовлення?

- а) Грамотним, каліграфічним, охайним;
- б) доброзичливим, культурним, виразним;
- в) правильним, виразним, зрозумілим.

2. Позначити головну думку тексту.

ЇЖАЧОК

Через пеньки і колоди чимчикує їжачок. Тягає він у нору запашне листя. Стелить зимову постіль. До весняного сонечка проспить їжачок. І снитимуться йому лісові сни.

- а) Описати зовнішність їжачка;
- б) довести, що їжачок — це лісовий звірок;
- в) розповісти, як їжачок готується до зимового сну.

3. Визначити тип речення за метою висловлювання.

Прилітайте, сизокрилі мої голуб'ята, із-за Дніпра широкого у степ погуляти.

- а) Розповідне;
- б) питальне;
- в) спонукальне.

4. Обрати план до поданого тексту.

ХТО НАЙКРАЩИЙ МАЙСТЕР НА ЗЕМЛІ?

В одному селі в Україні дівчатам і жінкам захотілося показати свою майстерність. Домовилися, що кожна принесе найкраще, що вона зробила власноруч. Вишитий рушник, полотно, скатертину.

У неділю дівчата й жінки принесли безліч дивовижних речей. Але несподівано перемогла Марина. Вона привела п'ятирічного сина Петруся. А Петрусь приніс жайворонка, якого сам вирізав з дерева. Приклав Петрусь жайворонка до вуст — заспівала, защебетала пташка.

Кращий майстер на землі той, хто може виховувати розумну й добру людину. (За В. Сухомлинським)

а) План:

- 1) Яке змагання влаштували жінки?
- 2) Чому перемогла Марина?
- 3) Хто найкращий майстер на землі?

б) План:

- 1) Майстерність українських жінок.
- 2) Петрусь — переможець.
- 3) Майстер виховує добру людину.

в) План:

- 1) Речі, зроблені власноруч.
- 2) Петрусь допоміг мамі.
- 3) Розумну людину виховує справжній майстер.

5. Поєднати словосполучення за допомогою сполучників *а, але*.

Щебече, як соловейко, кусає, як гадюка.
Дивиться звисока, нікого не бачить.

6. Доповнити речення однорідними членами. Записати його.

Біля школи учні посадили..., ...,

7. Із наведених слів скласти і записати речення. Встановити зв'язок слів у цьому реченні.

ставом, верба, задумливу, Над, співала, пісню.

8. Побудувати міркування (6–8 *речень*) за темою «Птахи — наші друзі».

Варіант 2

1. Позначити правильну відповідь.

Яким має бути писемне мовлення?

- а) Виразним; правильним, чітким, точним;
- б) каліграфічним, грамотним, охайним, зрозумілим;
- в) зрозумілим, ввічливим, каліграфічним, правильним.

2. Позначити головну думку тексту.

ДЖЕРЕЛЬЦЕ

Люблю розглядати лісове джерельце. Вода в ньому прозора-прозора. Дно застелене блакиттю неба. Водна гладь, як дзеркало. У синій глибині віддзеркалює віття верби.

- а) Довести, що це лісове джерельце;
- б) описати красу лісового джерельця;
- в) розповісти про любов героя до джерельця.

3. Визначити тип речення за метою висловлювання.

Любіть Україну до свого загину,
Страждальницю-матір завжди ви любіть.

- а) Розповідне;
- б) питальне;
- в) спонукальне.

4. Який із текстів відповідає поданому плану?

План

- 1) Шпак живе не лише у шпаківні.
- 2) Шпаки люблять старі ліси.
- 3) Багато шкідників винищують шпаки.

а) Шпак схожий на чорного дрозда, але строкатіший, пір'я в шпака блискуче, веселкою переливається!

Шпаки люблять старі ліси, де багато дуплястих дерев. У дуплах вони мостять гнізда.

Збирати їжу для пташенят шпаки летять на поля, на городи й луки.

б) Усі звикли, що шпак біля людини, в шпаківні, живе. Але так буває не завжди.

Шпаки люблять старі ліси, де багато дуплястих дерев. У дуплах вони й мостять гнізда. Важко до такого гнізда дістатися ворогові: спробуй утриматися на гладенькому товстому стовбурі.

в) Усі звикли, що шпак біля людини, в шпаківні, живе. Але так буває не завжди.

Шпаки люблять старі ліси, де багато дуплястих дерев. У дуплах вони й мостять гнізда.

Збирати їжу для пташенят шпаки летять на поля, на городи й луки. Багато винищують вони комах, личинок, гусені.

5. Поєднати словосполучення за допомогою сполучників *а, але*.

Лисиця спить, курей бачить.

В душу в'ється, в кишеню лізе.

6. Доповнити речення однорідними членами. Записати його.

У дідусевому садку допіли..., ...,

7. Із наведених слів складіть і запишіть речення. Встановіть зв'язок слів у цьому реченні.

Вербові, річкою, срібляться, над, котики.

8. Побудувати міркування (6–8 речень) за темою «Яку користь маємо ми з книг?».

V. ПІДСУМОК УРОКУ

- Які завдання виявилися найскладнішими? Чому?
- Які найцікавішими?
- Як слід працювати, щоб уникнути помилок?

VI. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Вправа 82 (с. 41).